

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Číslo materiálu	VY_32_INOVACE_04_CZSŘ_4.04_ Záruky zákonnosti ve veřejné správě – NKÚ, Ombudsman
Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Bc. Iva Sedláková
Název	Vymezení organizace a realizace činnosti veřejné správy
Téma hodiny	Záruky zákonnosti ve veřejné správě – NKÚ, Ombudsman
Předmět	Cvičení ze správního řízení
Ročník /y/	čtvrtý
Datum tvorby	10.9.2012
Anotace	Žáci mají k dispozici textový učební materiál. Formou vyhledávání internetových zdrojů a práci s informacemi se seznámí se systémem záruk zákonnosti veřejné správy
Očekávaný výstup	Žáci vyhledají informace týkající se záruk zákonnosti veřejné správy, seznámí se s aktuálními informacemi.
Druh učebního materiálu	Textový učební materiál
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Název tematického celku: Organizace činnosti veřejné správy

ZÁRUKY ZÁKONNOSTI VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Veřejná správa jako činnost výkonná, podzákonná a nařizovací je vázána zákony a zabezpečuje jejich provedení.

Zákonnost se ve veřejné správě projevuje:

- požadavkem dodržování a plnění obsahu právních norem všemi subjekty správního práva
- uskutečňování funkcí veřejné správy příslušnými metodami a respektování práv občanů.

Správní činnosti – obecné činnosti správy

Mezi správní činnosti ve veřejné správě patří plánování, organizování, rozhodování a řízení a kontrola.

Kontrola

Kontrola je činnost, při které se zjišťuje stav, jaký je a porovnává se stavem, jaký má být. Kontrola napomáhá správní činnosti ve zdokonalování systému.

Podceňuje-li se kontrolní systém a jeho význam, pak výsledkem činnosti je živelnost, nahodilost, nekázeň a nepořádek. Kontrola napomáhá správní činnosti ve zdokonalování systému. Dále viz učebnice Káňa, Základy veřejné správy str. 83¹.

Úkoly:

1. Jaká jsou kritéria členění kontrol (viz. učebnice Káňa, strana 84)

Vnitřní a vnější kontrola

Vnitřní kontrola se provádí vlastními kontrolními orgány. O výsledku a průběhu kontroly se pořizuje zápis (protokol).

Vnější kontrola provádějí kontrolní orgány, nezávislé kontrolní komise, kontrolní orgány, které se prokazují písemným pověřením, legitimací.

Kontrolující orgán:

- oznamuje zahájení a ukončení kontroly, pořizuje zápis (protokol)
- výsledky kontroly poskytuje vedoucím zaměstnancům, nadřízeným, vedení vyšších orgánů, ministerstvům

Zjistí-li vnější kontrola nedostatky, je zahájeno správní řízení. Jsou-li zjištěny hrubé nedostatky, které lze označit za delikty, poskytují se zprávy z kontrolní činnosti nadřízeným orgánům a orgánům, které jsou činné v přestupkovém správním řízení nebo orgánům činným v trestním řízení.²

Vnější kontrola je prováděna:

- kontrola vykonávána zákonodárnými, resp. zastupitelskými orgány
- soudní kontrola
- kontrola Nejvyšším kontrolním úřadem
- kontrola vykonávána správními orgány
- kontrola na základě podnětů, stížností a peticí občanů

Úkoly:

---

¹ KÁŇA, Pavel. Základy veřejné správy: [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]. 2., dopl., přeprac. vyd. Ostrava: Montanex, 2007, 375 s. Varia (Montanex). ISBN 978-807-2252-442.str. 83

² KÁŇA, Pavel. Základy veřejné správy: [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]. 2., dopl., přeprac. vyd. Ostrava: Montanex, 2007, 375 s. Varia (Montanex). ISBN 978-807-2252-442.str. 85

1. Z internetových stránek www.vzdelanyzastupitel.cz / příručka pro člena zastupitelstva obce / 13 efektivní organizace a administrace obce / strana 137 – 138 zpracuj informace o vnitřních a vnějších kontrolách obcí.³

Inspekční kontrola

Inspekční kontrola je speciální kontrola činností organizací. Obvykle jsou zřizovány ministerstvy. Příklady orgánů, které provádějí kontrolní a inspekční činnost:

- Česká inspekce životního prostředí,
- Česká školní inspekce,
- Česká obchodní inspekce,
- Státní energetická inspekce,
- Státní úřad inspekce práce,
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce,
- Inspektorát bezpečnosti práce,
- Požární inspekce,
- Česká obchodní inspekce,
- Státní zdravotní ústav,
- Státní ústav pro kontrolu léčiv,
- Celní úřady.

Úkoly:

1. Na internetových stránkách www.statnisprava.cz / úřady / adresář úřadů zjisti působnost výše uvedených inspekčních orgánů a jejich nadřízený orgán.⁴

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) www.nku.cz⁵

Činnost Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) je stanovena zvláštní právní normou. V Zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, Hlava V. čl. 97, je zakotvena jeho činnost.

- Je nezávislý orgán,
- vykonává kontrolu hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky.
- kontroluje plnění státního rozpočtu a závěrečného účtu, kontroluje vydávání státních cenných papírů, zadávání státních zakázek.

Postavení, působnost, organizační strukturu a činnost upravuje Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.⁶

Úkoly:

1. Zjisti v Ústavě ČR, jak je jmenován předseda a místopředseda NKÚ a jak dlouho funkci vykonává
2. Najdi v Zákoně č. 166/1993 Sb. § 4, jak se postupuje při kontrolách NKÚ
3. Jaká je vize NKÚ? Zjisti z www.nku.cz/publikace a dokumenty/základní dokumenty
4. Jaký je etický kodex NKÚ? Zjisti z www.nku.cz/publikace a dokumenty/základní dokumenty
5. Jaký je postup při poskytování informací NKÚ? Zjisti z [www.nku.cz/poskytování informací](http://www.nku.cz/poskytovani)
6. Zjisti z NKÚ / poskytování informací / nejčastější dotazy na kontrolní činnost a způsob jejich vyřízení.

³ Příručka pro člena zastupitelstva obce: aktualizované znění 2012. SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Vzdělaný zastupitel* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/prirucka/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-1.aspx>

⁴ Úřady v ČR: Adresář úřadů. *IServer: Český informační server* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: http://urady.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/druhy_uradu

⁵ NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://nku.cz/cz/urad/default.htm>

⁶ KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy: [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]*. 2., dopl., přeprac. vyd. Ostrava: Montanex, 2007, 375 s. Varia (Montanex). ISBN 978-807-2252-442.str. 85

7. Jak jsou zveřejňovány výsledky kontrol NKÚ? Zjisti z [www.nku.cz /kontrolní činnost](http://www.nku.cz/kontrolní%20činnost)
8. Jaké kontroly byly realizovány v roce 2011? Zjisti 5 příkladů z [www.nku.cz/kontrolní činnost/plán kontrolních akcí](http://www.nku.cz/kontrolní%20činnost/plán%20kontrolních%20akcí).

Veřejný ochránce práv – www.ochrance.cz⁷

Chrání osoby před jednáním úřadů a dalších institucí, pokud je toto jednání v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy nebo jsou úřady nečinné.

Provádí také preventivní systematické návštěvy míst, kde mohou být lidé omezováni na svobodě, a usiluje o respektování jejich základních práv. Ochránce rovněž přispívá k prosazování práva na rovné zacházení a ochraně před diskriminací.⁸

Úkoly:

1. Jaké je číslo zákona o veřejném ochránci práv?
2. Jaké je postavení ombudsmana v rámci veřejné správy, komu se zodpovídá ze své činnosti? www.ochrance.cz / veřejný ochránce práv
3. Na jaké úřady a instituce se vztahuje působnost ochránce? www.ochrance.cz / stížnosti na úřady / chcete si stěžovat.
4. V jakých případech je ombudsman kompetentní pomoci a v jakých není kompetentní? www.ochrance.cz / stížnosti na úřady / chcete si stěžovat.
5. Kde je sídlo ombudsmana a jak lze stížnost podat, co musí stížnost obsahovat? www.ochrance.cz / stížnosti na úřady / jak podat stížnost
6. Seznam se s webem „Ochránce dětem a náctiletým“, jakými případy se ombudsman zabýval? <http://deti.ochrance.cz/>

---

⁷

⁷ *Veřejný ochránce práv: Ombudsman* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz/>

⁸ *Veřejný ochránce práv: ombudsman. KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. Veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz/>

Seznam informačních zdrojů:

- KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy: [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]*. 2., dopl., přeprac. vyd. Ostrava: Montanex, 2007, 375 s. Varia (Montanex). ISBN 978-807-2252-442.
- Příručka pro člena zastupitelstva obce: aktualizované znění 2012. SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Vzdělaný zastupitel* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/prirucka/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-1.aspx>
- Úřady v ČR: Adresář úřadů. *IServer: Český informační server* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: http://urady.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/druhy_uradu
- NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://nku.cz/cz/urad/default.htm>
- *Veřejný ochránce práv: Ombudsman* [online]. 2012 [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz/>
- Veřejný ochránce práv: ombudsman. KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV. *Veřejný ochránce práv* [online]. [cit. 2012-09-04]. Dostupné z: <http://www.ochrance.cz>

*Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autora.
Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Veškerá vlastní díla autora (fotografie, videa) lze bezplatně dále používat i šířit při uvedení autorova jména.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ